

A Győri Ítéltábla dr.I.rendű felperes neve Ügyvédi Iroda ...eljáró ügyvéd: dr.I.rendű felperes neve) által képviselt **I.rendű felperes neve felperesnek** az Országos Bírósági Hivatal által képviselt **alperes neve alperes** ellen személyiségi jogok megsértése iránt a Győri Törvényszék előtt folyamatba tett perében Győrött, 2018.május 28.napján P.20.054/2018/15.szám alatt hozott ítélet ellen az alperes részéről 16. és 18.sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 28.575 (huszonnyolcezer-ötszázhetvenöt) forint fellebbezési eljárási perköltséget.

A fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a Tatabányai Járásbíróságon 14.B.243/2014. számon lopás büntette miatt folyt büntetőeljárás - többek között - a felperessel szemben. A bíróság a felperessel szemben elfogatóparancsot bocsátott ki. (14.B.243/2014/142/I., illetve 14.B.243/2014/148.)

A Tatabányai Járásbíróság által kibocsátott elfogatóparancs alapján a felperest 2017. május 13. napján őrizetbe vették, majd a Tatabányai Járásbíróság elrendelte a felperes előzetes letartóztatását. (14.B.243/2014/189/I.) A alperes neve 2017. augusztus 16. napján kelt végzésével a felperes előzetes letartóztatását megszüntette és elrendelte a felperes szabadlábra helyezését. (2.Beüf.299/2017/3.) A felperes az elfogatóparancs alapján 2017. május 15. napjától 2017. augusztus 16. napjáig állt személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés hatálya alatt.

A alperes neve 2.Bf.292/2017/22.számú végzésével a Tatabányai Járásbíróság 14.B.243/2014/185. számú ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes az elfogatóparancs alapján foganatosított kényszerintézkedéssel megsértette a személyes szabadsághoz való jogát és kérte kötelezni az alperest 3 millió Ft sérelemdíj megfizetésére.

Előadta, hogy a Tatabányai Járásbíróság által kibocsátott elfogatóparancs törvényi feltételei nem álltak fenn. A jogellenesen kibocsátott elfogatóparancs miatt a felperes személyi szabadsága sérült.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte: vitatta a kereset jogalapját és összegét is. Hivatkozása szerint a személyiségi jogi perben az alapügyben hozott határozatok tartalmi

felülvizsgálatára nincsen lehetőség. Bár a másodfokú bíróság az előzetes letartóztatást megszüntette, azonban annak elrendelésére nem okszerűtlenül, önkényesen került sor.

Kiemelte, hogy a felperes tekintetében a hátrány nem állapítható meg, mivel a kiszabott jogerős büntetésbe az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításra kerül.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes személyes szabadsághoz való jogát azzal, hogy a Tatabányai Járásbíróság által 2016. december 16. napján kibocsátott elfogató parancs alapján a felperes 2017. május 13. napjától 2017. augusztus 16. napjáig előbb őrizetbe, majd előzetes letartóztatásba került.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 900.000 forintot, valamint 57.150 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Megállapította, hogy a feljegyzett 180.000 forint eljárási illetéket az állam viseli.

Ítéletének jogi indokolásában rögzítette, hogy a Ptk.8.§./1/ bekezdése értelmében a perbeli jogvita elbírálására a 2013.évi V.tv. (Ptk.) rendelkezései az irányadók.

A felhívott Ptk.2:51.§./1/ bekezdés a/pontja és a 2:43.§.b/pontja, valamint a másodfokú határozat alapján megállapította, hogy a Tatabányai Járásbíróság által kibocsátott elfogatóparancs és ennek következtében a felperes őrizetbe vétele és előzetes letartóztatásának elrendelése jogsértő volt. A jogsértően kibocsátott elfogatóparanccsal és következményeivel az alperes személyes szabadsághoz való joga sérült.

A személyiségi jogsértés megállapítására tekintettel a felperes a Ptk.2:52.§./1/ bekezdése szerint sérelemdíjat követelhet.

Álláspontja szerint a Ptk.2:52.§./2/ bekezdése alapján a sérelemdíjra való jogosultsághoz elegendő a személyiségi jogsértés. Nem talált az alperesi felelősség alóli kimentésre okot adó körülményt, mivel a felperesnél bekövetkező jogsértés nem az alapügyben eljáró bíróság jogértelmezési hibájára, tévedésére vezethető vissza, hanem az egyértelmű eljárási szabályok alkalmazásának mellőzésére.

Rögzítette, hogy a sérelemdíj mértékét meghatározó körülmények igazolása - az alperes vitatása esetén - a felperes bizonyítási kötelezettsége. A sérelemdíj mértékének meghatározása során a sérelmet szenvedő félnek kell kimutatnia, bizonyítania azt a hátrányt, amelyet az elszenvedett jogsértés okozott számára. Rögzítette, hogy a tételesen bizonyított hátrányok mellett az rPp.163.§./3/ bekezdése alapján köztudomású tényeket is figyelembe lehet venni.

Álláspontja szerint a kényszerintézkedésből eredő hátrány bekövetkezése szempontjából nem releváns, hogy a felperessel szemben később esetleg kiszabott szabadságbüntetés időtartamába a kényszerintézkedés időtartama beszámítandó. A felperes nem vitásan 2017.május 13.napjától 2017.augusztus 16.napja közötti időszakban szenvedte el a személyi szabadságának elvonását. Ebben az időszakban az eljáró hatóságokat semmilyen jogerős döntés nem jogosította fel a felperes személyi szabadságának elvonására.

A felperes személyi szabadságának elvonására úgy került sor, hogy arra jogszerű, végrehajtható határozat nem született - a hivatkozott járásbírósi elfogatóparancs pedig eljárásjogi hiba miatt nem volt jogszerű. Az, hogy „eljárásjogi szabályszegés" miatt vagy egyéb okból érte hátrány a felperest jelentőseggel nem bír.

Mindezek alapján a bíróság a jogsértés súlyára (a személyi szabadság elvonása súlyos jogsértésnek tekintendő), a szabadságelvonás időtartamára (3 hónap), a felperesre gyakorolt hatás körében a köztudomású sérelmekre tekintettel mérlegeléssel 900.000 forint összegű sérelemdíj megfizetésére kötelezte az alperest.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes fellebbezést nyújtott be, melyben elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének teljes körű elutasítását. Másodlagosan az elsőfokú bíróság által megítélt összegszerűség jelentős mérséklését.

Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a felperes esetében még folyamatban van a büntető eljárás. Amennyiben a büntető ítéletben a törvény szerint beszámítják az előzetes fogvatartás idejét, akkor nem beszélhetünk a felperes esetében hátrányról. Hivatkozott a 2/2017/II.10./AB.határozat 82-88.pontjaiban foglaltakra, ezt kérte a döntésnél figyelembe venni.

Hangsúlyozta, nem az előzetes letartóztatás elrendelése, hanem annak eljárásjogi rendje volt jogellenes.

Előadta, hogy a személyiségi jogi perben a sérelemdíj, mint szubjektív szankció alkalmazása körében nem elegendő a jogsértő magatartás bizonyítása (BDT.2018.3821.).

A felperes csak állította, de a peres eljárásban ténylegesen nem igazolta az őt ért hátrányt.

Séreلمezte az elsőfokú bíróság azon eljárását, hogy az rPp.163.§./3/ bekezdésén alapuló köztudomású tények figyelembe vételéről a feleket előzetesen nem tájékoztatta.

Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet indokolása is hiányos, mivel az elsőfokú bíróság nem adta részletes indokát annak, hogy a hátrány meghatározásakor mely felperesi körülményekhez viszonyította az általa köztudomásúnak ismert tényeket. Hivatkozott arra, hogy a felperest két alkalommal végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték és hajléktalan.

Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság által megítélt összeg eltűzött, ezért annak jelentős mérséklését is kérte.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján, és az alperes költségeiben történő marasztalását.

Hangsúlyozta, a személyiségi jog megsértése megvalósult, mert törvénysértő volt a szabadság elvonása. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott azon köztudomású tényre, hogy a szabadság elvonása hátrány. Ettől független az, hogy a jogellenes szabadságelvonás akár hajléktalan, akár büntetett előéletű személyt érint.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges és egyben elégséges körben a tényállást feltárta, azt helyesen állapította meg. Érdemi döntése, az indokolásra is kiterjedően helytálló.

Az ítélet tábla teljes körűen osztotta az elsőfokú bíróságnak az ítélet indokolásában kifejtett jogi álláspontját, azt megismételni nem kívánja. A fellebbezési érvelésre figyelemmel az alábbiakat emeli ki.

A személyiségi jog megsértésekor alkalmazható jogkövetkezményeként vezeti be a Ptk. a sérelemdíjat (Ptk.2:52.§./1/ bekezdés) mint közvetett kompenzációt, illetve pénzbeli elégtételt jelentő magánjogi büntetést a nem vagyoni kártérítés jogkövetkezménye helyett. A sérelemdíj funkciója kettős: kompenzációs szerepet tölt be a személyiségi jogsérelem tekintetében, emellett magánjogi büntetésnek tekinthető a hasonló jogsértések megelőzésének céljával.

Helyesen hivatkozott fellebbezésében az alperes arra, hogy önmagában a személyiségi jogsértés ténye nem vonja maga után a sérelemdíj iránti kereseti kérelem megalapozottságát. Azt azonban a perben vizsgálni kell, - mint ahogy az elsőfokú bíróság is tette - hogy a felperes szenvedett-e olyan immateriális sérelmet, amely sérelemdíj megítélésére ad alapot. Az ítéletábla osztotta az elsőfokú bíróság azon helyes jogi álláspontját, hogy a Tatabányai Járásbíróság által kibocsátott elfogatóparancs és ennek következtében a felperes őrizetbe vétele és előzetes letartóztatásának elrendelése jogsértő volt. Az ítéletábla egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával is, hogy az alperes nem tudta bizonyítani a felelősség alóli kimentésre okot adó körülményt, mivel a jogsértés nem az alapügyben eljáró bíróság jogértelmezési hibájára tévedésére vezethető vissza, hanem egyértelmű eljárási szabály megsértésére.

Az ítéletábla álláspontja szerint az rPp.163.§./3/ bekezdésében szabályozott köztudomású tények figyelembe vételéről az elsőfokú bíróságnak nem kellett tájékoztatnia előzetesen a peres feleket.

Az ítéletábla a fellebbezés tekintetében rámutat arra, hogy a Btk.92.§./1/ bekezdése értelmében az előzetes fogvatartás teljes idejét be kell számítani a kiszabott szabadságvesztésbe, a pénzbüntetésbe, és a közérdekű munkába. Ez a büntetőjogi jogkövetkezménye az előzetesben töltött időnek akkor is, ha jogszerűen, és akkor is, ha jogsértéssel volt a fél előzetes letartóztatásban. A polgári jogi sérelemdíj iránti kereset tükrében irreleváns, hogy mi lesz a büntető eljárásban kiszabott büntetés, vagy esetleg felmentéssel záruló büntető per vége. A jogsértés egyértelmű - mint ahogy azt az elsőfokú bíróság is helyesen megállapította - az alperes megsértette a felperes személyes szabadsághoz fűződő jogát, mivel a személyes szabadságától mintegy három hónapra jogellenesen megfosztotta. Az önálló, sui generis jogcímen érvényesített felperesi kereset ezért alapos.

Az ítéletábla az összecszerűség mértékét is helyesnek ítélte. A 3.000.000 forintos követelésből három hónap személyes szabadság jogellenes elvonása miatt megítélt összeg nem eltúlzott, az egyensúlyban áll az elszenvedett sérelemmel, függetlenül a büntető eljárás eredményétől. A felperes az egyéb, a személyes körülményeire való hivatkozásokat nem bizonyította, de ezt el is utasította az elsőfokú bíróság.

Mindezen indokok kiemelésével az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését az rPp.253.§./3/ bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban az alperes pervesztes lett, ezért az ítéletábla az rPp.78.§./1/ bekezdése szerint kötelezte a felperes felmerült másodfokú perköltségének a megfizetésére, melynek bruttó összegét a 32/2003/VIII.22./IM. rendelet 3.§./5/ bekezdése alapján állapította meg.

A feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az alperes személyes illetékmentességére figyelemmel az Itv.4.§./1/ bekezdése és a 6/1986/VI.26./IM. rendelet 14.§-a értelmében az állam viseli.

ő, 2018.október 11.

Dr.Havasiné dr.Orbán Mária sk.
a tanács elnöke

Dr.Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr.Molnár Andrea sk.
bíró